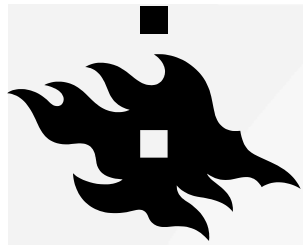

AKATEEMISTEN ASiantuntijataitojen Integroimisen tukeminen Koulutusohjelma- ja kurssitasolla

Heidi Hyytinen ja Auli Toom
Yliopistopedagogiikan keskus (HYPE)
Helsingin yliopisto

MIKSI AKATEEMISTEN ASiantuntijataitojen HUOMIOIMINEN ON TÄRKEÄÄ?

- Akateemisten asiantuntijataitojen hallinta on yksi korkeakouluopintojen tavoitteista oman alan asiantuntijuuden rakentumisen ja koulutusalan keskeisten tietojen ja taitojen oppimisen ohella
- Tutkimuksessa on havaittu, että korkeakoulutus ei välttämättä kehitä akateemisia asiantuntijataitoja riittävästi työelämän ja opintojen tarpeisiin (Arum& Roksa, 2011; Tymon, 2013; Tynjälä ym., 2006).
 - Haasteita on erityisesti yhteistyö- ja vuorovaikutustaidoissa, oppimisen säätelyn sekä kriittisen ajattelun taidoissa (Arum& Roksa, 2011; Tuononen et al. 2019a; 2019b; Hyytinen et al., 2015; 2018).
- Akateemiset asiantuntijataidot ovat yhteydessä
 - Oppimiseen ja oman alan asiantuntijuuden rakentumiseen (Tuononen et al., 2017, 2019a; Virtanen & Tynjälä, 2018).
 - Tutkintotyytyväisyyteen sekä positiivisiin kokemuksiin tutkinnon hyödyllisyydestä työelämässä (Grace et al., 2012; Tuononen et al., 2019c; 2019b)
 - Työllistymiseen, työelämässä menestymiseen ja tyytyväisyyteen (Braun et al., 2011; Mora et al., 2007; Tuononen et al., 2019b; Vermeulen & Schmidt, 2008)

AKATEEMISTEN ASIANTUNTIJATAITOJEN OPPIMISEN TUKEMINEN

On todettu olevan haasteellista sekä opetussuunnitelman että kurssien tasolla

- Taitojen oppimisen tukeminen systemaattisesti ja tavoitteisesti koko tutkinnon ajan
 - Taitojen oppiminen on hidasta, edellyttää harjoittelua erilaisissa konteksteissa, tapahtuu yhteistyössä toisten kanssa
- Erityisenä haasteena taitojen oppimisen integrointi tieteenalaspesifeille kursseille
 - Tämä on tärkeää, sillä taitoja opitaan tieteenalan substanssin puitteissa, ei siitä erillään
- Taitojen oppimista tukevien opetus- ja arviointimenetelmien ja pedagogisten käytäntöjen hallitseminen ja hyödyntäminen
 - Taitojen tulee olla näkyvissä tavoitteissa, opetusmenetelmissä, osaamistehtävissä ja arvioinnin kohteena

(Arum & Roksa, 2010; Hyytinen et al., 2019; Virtanen & Tynjälä, 2018)

TUTKIMUS- JA KEHITTÄMISHANKKEEMME KÄYTÄNNÖSSÄ

Tutkimusaineistojen keruu

- **Kysely** kaikille opettajille HY:n koulutusohjelmissa kevään ja syksyn 2019 (N=289)
- Vapaaehtoisten opettajien haastattelut keväällä-syksyllä 2020
- Tutkimushankkeessa tarkastellaan opettajien käsityksiä opiskelijoiden akateemisten asiantuntijataitojen oppimisesta, opettamisesta ja pedagogisista käytännöistä

Pedagogista tukea, malleja ja käytäntöjä

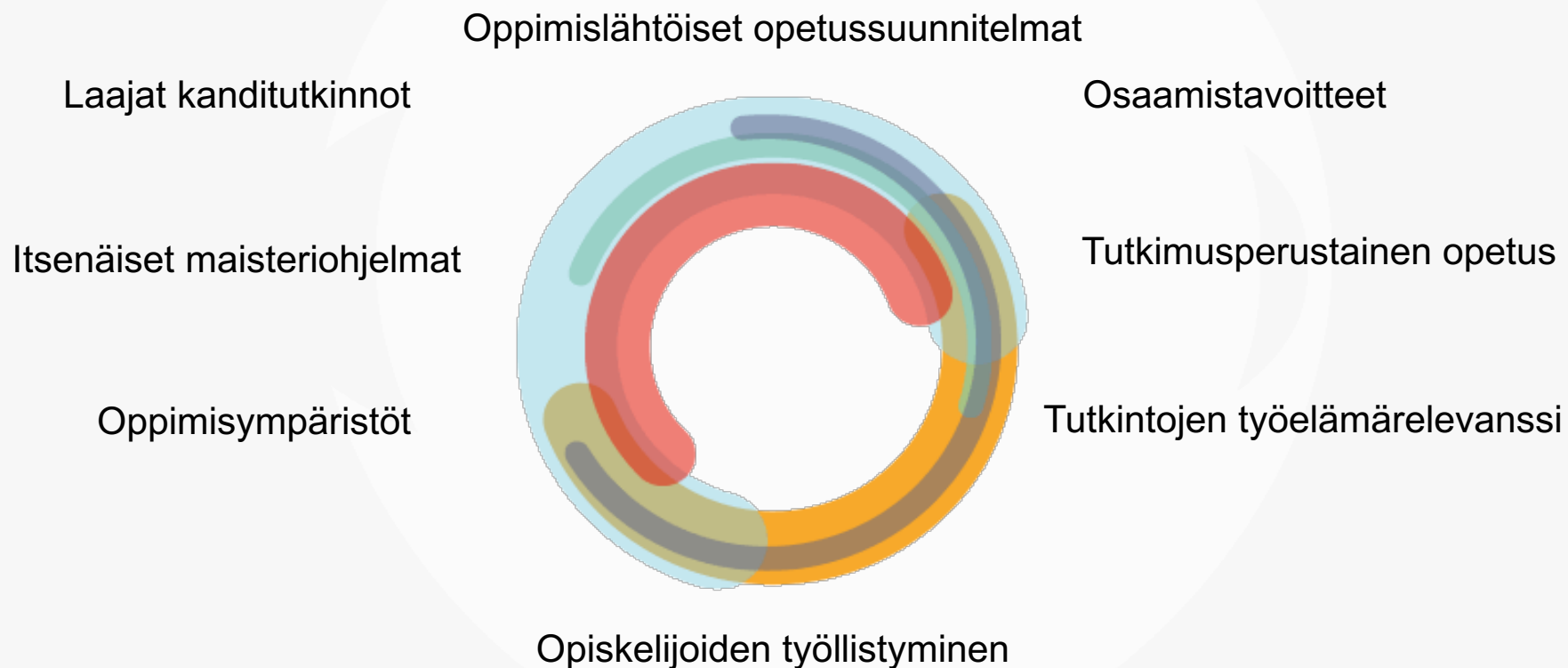
- Kehitetään tutkimuksen sekä opettajien ja opiskelijoiden palautteen perusteella akateemisten asiantuntijataitojen oppimisen tukemiseksi

Yliopistopedagogiset kurssit

- Akateemiset asiantuntijataidot ja linjakas opetus (5op)
- Keväällä 2019, syksyllä 2019 ja syksyllä 2020 (verkkokurssi)

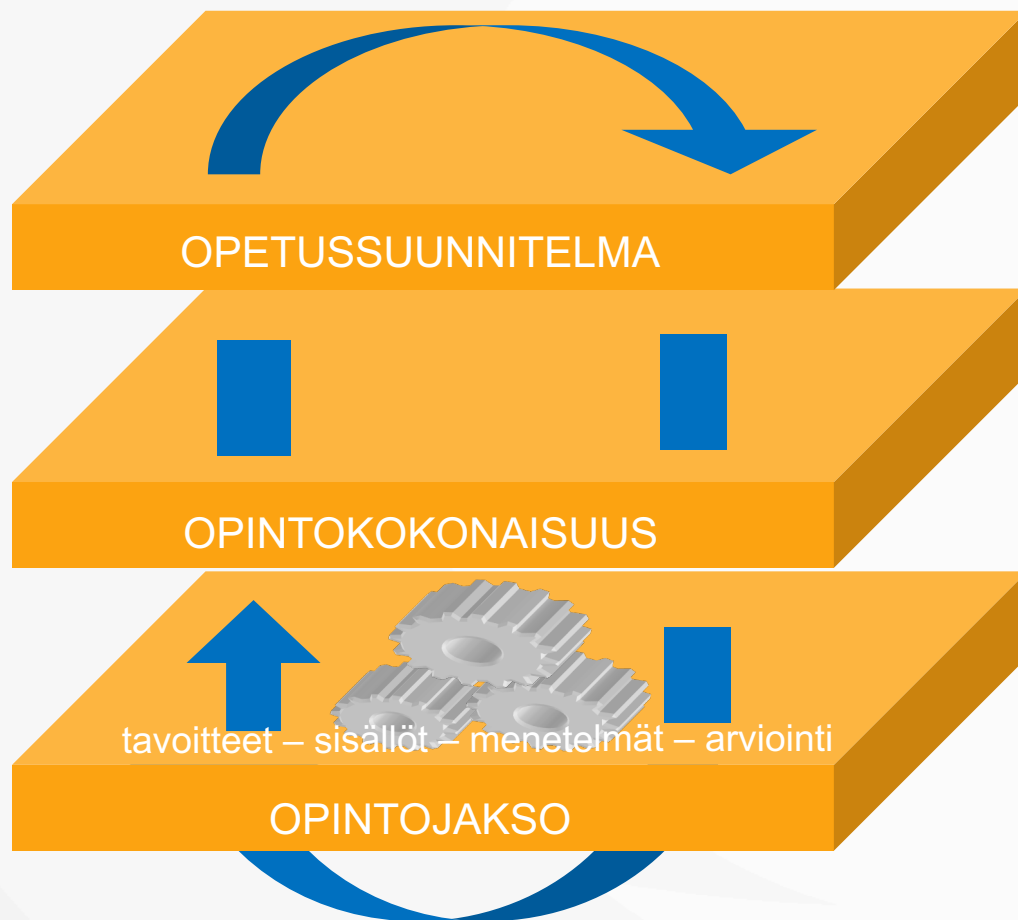
KOULUTUSOHJELMAUUDISTUS HELSINGIN YLIOPISTOSSA

TARVE OPETTAJIEN PEDAGOGISELLE KOULUTUKSELLE

YLIOPISTO-OPETUKSEN TOTEUTUMISEN ERI TASOT

LÄHTÖKOHTINA

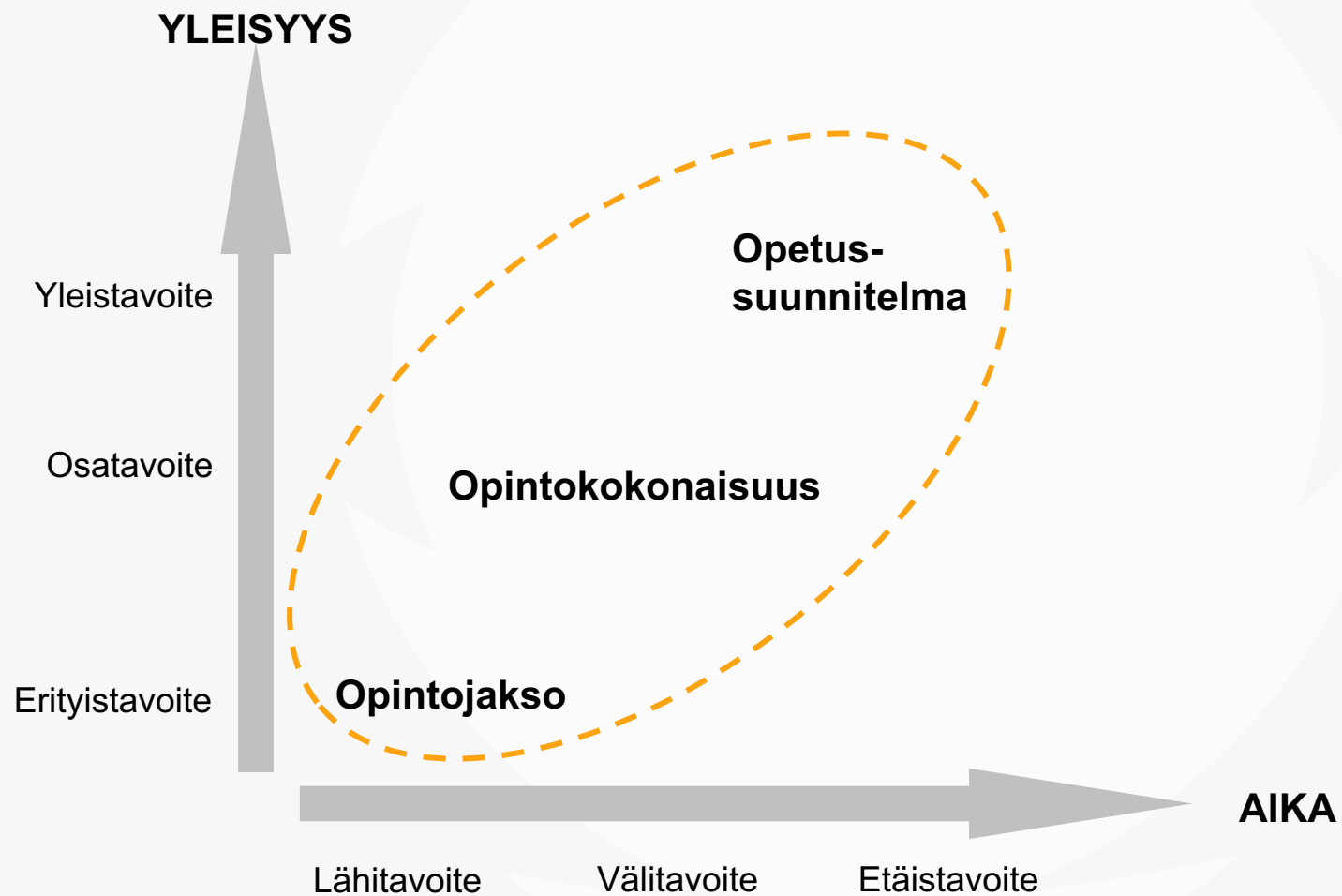
➤ Tutkimusperustaisuus

➤ Oppimislähtöisyys

➤ Linjakuus

OPETUKSEN JA OPPIMISEN TAVOITTEIDEN LAATU

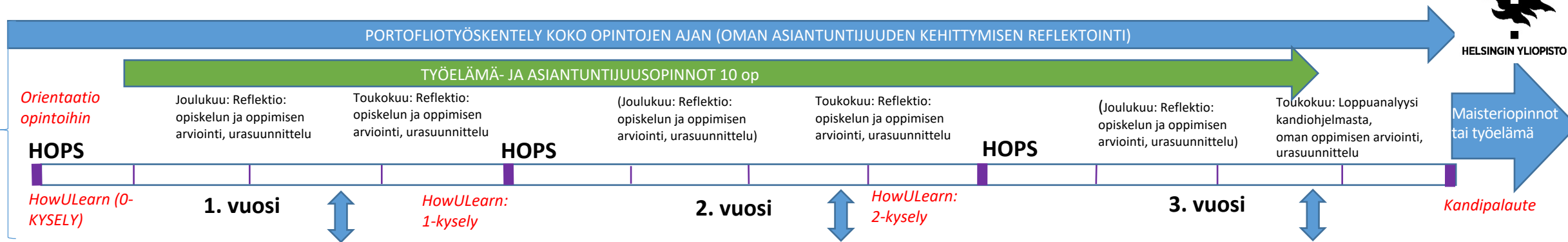

(vrt. Kansanen, 2004)

AKATEEMISTEN ASiantuntijataitojen Kehittymisen Tukeminen Kandiopinnojen Aikana

Välineitä akateemisten
asiantuntijataitojen
kehittämiseen

Esimerkkejä substanssiopintoihin integroitavista asiantuntijataidoista			
Akateemiset asiantuntijataidot	1. vuosi	2. vuosi	3. vuosi
Toimintaympäristöosaaminen	Digitaalisuus, kansainvälisyys, tutkimusperustaisuus, kestävyys ja vastuullisuus		
Oman toiminnan ohjaaminen ja itsensä johtaminen	<ul style="list-style-type: none"> - Motivaation ja kiinnostuksen rakentuminen - Ajanhallinta - Opintojen suunnittelu, itsenäiseen opiskeluun harjaantuminen 	<ul style="list-style-type: none"> - Omien työskentelytapojen arviointi, opiskelun haasteiden tunnistaminen - Vastuunotto omasta opiskelusta - Oman jaksamisen arviointi, stressinhallinta ja hyvinvointi 	<ul style="list-style-type: none"> - Elinikäisen oppimisen taidot - Tutkielman kirjoitusprosessin hallinta - Projektityöskentelyn taidot
Viestintä-, vuorovaikutus- ja yhteistyötaidot	<ul style="list-style-type: none"> - Perehdytys ja tutustuminen - Integroituminen tiedeyhteisöön ja ryhmäytyminen vertaisten kanssa 	<ul style="list-style-type: none"> - Vuorovaikutustaidot, ryhmätyötaidot - Suullisen, kirjallisen ja digitaalisen viestinnän taidot 	<ul style="list-style-type: none"> - Yhteistyö- ja johtamistaidot - Neuvottelutaidot - Suullisen, kirjallisen ja digitaalisen viestinnän taidot - Esiintymistaidot
Tieteelliset taidot/Tieteellinen ajattelu	<ul style="list-style-type: none"> - Kriittinen lukutaito, medialukutaito, analyttisyys - Akateemisen kirjoitustaidon harjoittelu käyntiin - Eettisen ajattelun käynnistäminen 	<ul style="list-style-type: none"> - Akateemisen kirjoittaminen - Argumentointitaidot - Tiedonhaku- ja tiedon kriittinen arviointi - Tiedon soveltamisen taidot - Eettisen ajattelun kehittäminen 	<ul style="list-style-type: none"> - Akateemisen kirjoittaminen, tiedon kriittinen arviointi - Argumentointitaidot - Innovaatio ja luovuus, ongelmanratkaisu- ja päätöksentekotaidot - Tutkimusetiikka ja eettinen toiminta
Oman asiantuntijuuden tunnistaminen	<ul style="list-style-type: none"> - Oman oppimisen arviointi käyntiin - Oman osaamisen tunnistaminen - Itsetuntemus 	<ul style="list-style-type: none"> - Oman osaamisen tunnistaminen - Etenemispolut, uravaihtoehdot, oman oppimisen kuvaaminen 	<ul style="list-style-type: none"> - Oman osaamisen tunnistaminen ja näkyväksi tekeminen, työnhakutaidot - Urasuunnittelu ja tulevaisuuden tavoitteiden asettaminen

Akateemisten asiantuntijataitojen oppiminen jatkuu koko opintojen ajan

*Osaamistavoitteet ovat linjassa kansallisen ja eurooppalaisen tutkintojen viitekehysten kanssa (NQF ja EQF)

Substanssiopintoihin integroitavien asiantuntijataitojen osaamistavoitteet*

<i>Akateemiset asiantuntijataidot</i>	1. vuosi	2. vuosi	3. vuosi
Oman toiminnan ohjaaminen ja itsensä johtaminen	<ul style="list-style-type: none"> - Osaa tunnistaa ja ylläpitää omaa motivaatiotaan - Osaa suunnitella omaa ajankäyttöään - Osaa suunnitella omia opintojaan ja ottaa vastuuta omasta opiskelustaan 	<ul style="list-style-type: none"> - Osaa arvioida omia työskentelytapojaan sekä kykenee tunnistamaan opiskeluun liittyviä haastavia tilanteita ja toimimaan niissä - Osaa ennakoida ja suunnitella omia opintojaan ja ottaa vastuuta omasta opiskelustaan sekä arvioida omaa toimintaansa - Osaa arvioida omaan hyvinvointiin vaikuttavia tekijöitä 	<ul style="list-style-type: none"> - Tiedostaa omat tapansa oppia ja käyttää tätä tietoa oman oppimisensa edistämiseen myös tulevaisuudessa - Hallitsee tutkielman kirjoitusprosessin ja osaa toimia siinä oma-aloitteisesti ja vastuullisesti - Osaa suunnitella, toteuttaa ja johtaa projektityöskentelyä
Viestintä-, vuorovaikutus- ja yhteistyötaidot	<ul style="list-style-type: none"> - Osaa hakea tukea ja tietoa omaan opiskeluunsa sekä auttaa ja tukea vertaisiaan - Osallistuu oman opiskelija- ja tiedeyhteisön toimintaan 	<ul style="list-style-type: none"> - Kykenee työskentelemään erilaisissa ryhmissä ja arvioimaan omaa rooliaan niissä - Osaa viestiä suullisesti, kirjallisesti ja digitaalisesti omaan alaan liittyvistä kysymyksistä - Ymmärtää digitaalisen viestinnän erityispiirteitä 	<ul style="list-style-type: none"> - Osaa neuvotella tavoitteellisesti ja rakentavasti erilaisissa tilanteissa, erilaisten ihmisten kanssa sekä johtaa/ohjata ryhmän toimintaa - Osaa toimia ja neuvotella monikulttuurisissa ryhmissä - Osaa viestiä sujuvasti suullisesti, kirjallisesti ja digitaalisesti omaan alaan liittyvistä kysymyksistä sekä alan että alan ulkopuolisille yleisöille - Osaa viestiä toisella kotimaisella kielellä sekä kykenee kansainväliseen viestintään omalla alallaan ainakin yhdellä vieraalla kielellä. - Osaa esiintyä sujuvasti
Tieteelliset taidot/Tieteellinen ajattelu	<ul style="list-style-type: none"> - Ymmärtää kriittisen lukutaidon ja analyttisyyden merkityksen opinnoissa - Tutustuu akateemisen kirjoitustaidon periaatteisiin ja ymmärtää akateemisen kirjoitustaidon perusteet - Tunnistaa omaan alaan liittyviä eettisiä kysymyksiä 	<ul style="list-style-type: none"> - Kykenee kirjoittamaan oman alansa akateemista tekstiä - Osaa perustella ja argumentoida omia päätelmiään - Osaa tunnistaa ja hakea oman alan keskeistä tietoa ja tiedonlähteitä - Osaa soveltaa oppimaansa eri konteksteissa - Ymmärtää oman alan eettisten kysymysten merkityksen 	<ul style="list-style-type: none"> - Osaa tuottaa oman alansa akateemista tekstiä - Osaa arvioida tietoa ja tiedonlähteitä kriittisesti - Osaa argumentoida loogisesti oman alan tutkimuskirjallisuutta hyödyntäen - Osaa soveltaa ja tehdä luovia ratkaisuja ja päätöksiä monimutkaisten ongelmien ratkaisemiseksi - Osaa huomioida eettiset kysymykset tutkimuksessa sekä toimia eettisesti
Oman asiantuntijuuden tunnistaminen	<ul style="list-style-type: none"> - Osaa kuvata ja tarkastella omaa oppimistaan, osaamistaan, vahvuuksiaan ja kehittämiskohteitaan - Hahmottaa tulevaisuuttaan koskevia toiveitaan 	<ul style="list-style-type: none"> - Osaa kuvata ja tarkastella omaa oppimistaan, osaamistaan, vahvuuksiaan ja tulevaisuuttaan koskevia toiveita - Tietää millaisia urapolkuja omaan tutkintoon liittyy ja tietää millaisissa tehtävissä omaa osaamistaan voi hyödyntää 	<ul style="list-style-type: none"> - Osaa kuvata ja dokumentoida omaa osaamistaan - Osaa viestiä omasta osaamisestaan, vahvuuksistaan ja kiinnostuksistaan työnhakutilanteissa - Tunnistaa omia kehittämiskohteitaan - Ymmärtää oman osaamisen jatkuvan kehittämisen merkityksen

AKATEEMISET ASIANTUNTIJATAIDOT JA LINJAKAS OPETUS –KURSSI

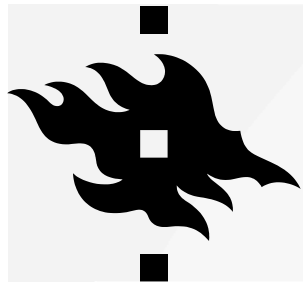
- 5 op kurssi opetus- ja tutkimushenkilökunnalle
- Kurssin suunnittelun lähtökohtana HY:n YP 2.1 Opetuksen linjaka suunnittelu, toteutus ja arviointi -kurssi
- Kurssin rakenne: 4 lähiopetuskertaa, ennakkotehtäviä lähiopetuskerroille, itsenäistä työskentelyä, case-työskentelyä, opetuksen kehittämissuunnitelmatehtävä, kirjallisuuteen perehtymistä (väh. 4-6 tieteellistä artikkelia)
- Kurssin aikana osallistujat laativat kurssisuunnitelman, jossa he integroivat asiantuntijataitoja oman tieteenalansa kurssin tavoitteisiin, opetusmenetelmiin ja arviointiin.

KURSSIN TAVOITTEET

Koulutuksen tavoitteena oli, että osallistuja:

- ymmärtää akateemisten asiantuntijataitojen merkityksen ja konstruktiiivisesti linjakkaan opetuksen periaatteen opetuksen suunnittelussa, toteutuksessa ja arvioinnissa
- saa valmiuksia osallistua koulutusohjelmien ja opintojaksojen opetussuunnitelmien laatimiseen ja ymmärtää akateemisten asiantuntijataitojen merkityksen myös koulutusohjelmatasolla
- osaa soveltaa konstruktiiivisesti linjakkaan opetuksen periaatteita oman tieteenalansa ja oppiaineensa opetukseen sekä integroida akateemisia asiantuntijataitoja opetukseensa
- osaa valita tarkoituksenmukaiset opetus- ja arviointimenetelmät
- tunnistaa oman pedagogisen ajattelutapansa, osaa antaa palautetta kurssisuunnitelmasta ja osaa hyödyntää saamaansa palautetta oman opetuksen kehittämisessä.

KURSSIN SISÄLTÖ

KURSSIN VAIHE	LÄHIOPETUSKERTOJEN TEEMAT JA SISÄLLÖT
Ennakkotehtävä – tee ennen 1. lähiopetuskertaa	Tutustu ja ota talteen oman koulutusohjelmasi opetussuunnitelma ja tutkinnon yleiset tavoitteet. Lue luku 7 Opetuksen linjakkuus – suunnittelusta arviointiin (s. 138-155) Yliopisto-opettajan käsikirjasta
1. lähiopetuskerta 4h	Kurssin tavoitteet, sisällöt, työtavat, arviointi ja ohjeet tehtäviin Tutustuminen Osallistava johdantoluento kurssin teemoihin: Mitä ovat asiantuntijataidot? Ennakkotehtävän purku ryhmissä: koulutusohjelman opetussuunnitelman arviointitehtävä
2. lähiopetuskerta 4h	Osallistava luento: Akateemisten asiantuntijataitojen kehittyminen ja niihin liittyvät haasteet Oppimistavoitteiden määrittelemine Ryhmätyöskentelyä: oman kurssin oppimistavoitteiden muokkaaminen ja vertaispalaute
3. lähiopetuskerta 4h	Osallistava luento: Akateemisten asiantuntijataitojen opettaminen ja integroiminen opetukseen ja siihen liittyvät haasteet Case-työskentelyä
4. lähiopetuskerta 4h	Osallistava luento: Akateemisten asiantuntijataitojen arviointi Kurssipalaute
Opetuksen kehittämissuunnitelmatehtävän palautus	

OSALLISTUJIEN KOKEMUKSIA

- Kurssi on toteutettu kaksi kertaa, yhteensä 40 osallistujaa
 - Palaute on ollut positiivista ja kurssi on koettu hyödyllisenä ja tärkeänä:
 - ”Mielestäni erittäin toimiva konsepti tällaisenaan, kiitos!”
 - ”Lopputehtävä oli aika laaja ja kaikkiin osa-alueisiin ei pystynyt perehtymään niin syvällisesti”
 - ”Hieman väljempi aikataulu voisi toimia. Itseäni olisi auttanut, jos opetussuunnitelmatehtävää olisi ollut oikeasti ”pakko” tehdä kurssin aikana. Nyt siihen toki pyrittiin aktivoimalla kurssilaisia aiheen pariin heti alussa.”
- Kurssi toteutetaan syksyllä 2020 verkkokurssina

YHTEENVETO

- Akateemisten asiantuntijataitojen integroiminen kokonaisvaltaisesti yliopisto-opetukseen koulutusohjelman eri tasoille on haastavaa ja vaatii paljon **yhteistyötä ja vuorovaikutusta** opettajien ja koulutusohjelmajohtajien kesken.
- Uudistuksen onnistunut läpivieminen edellyttää pedagogista tietoisuutta ja osaamista sekä koulutusta kaikilla eri koulutusohjelman tasoilla.
- Koulutusohjelmajohtajat ovat avainasemassa uudistusten läpiviemisessä järjestelmällisesti läpi koko koulutusohjelman, ja tämä edellyttää vahvaa pedagogista johtamista.
- Viime kädessä opettajat ovat niitä, joiden pedagogisen osaamisen ja valintojen myötä tavoiteltavat uudistukset toteutuvat.

KIITOS!

Heidi Hyytinen (heidi.m.hyytinen@helsinki.fi)

Tarja Tuononen (tarja.tuononen@helsinki.fi)

Auli Toom (auli.toom@helsinki.fi)

Yliopistopedagogiikan keskus (HYPE), Helsingin yliopisto